KANCELARIA SENATU

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 28 lipca 2016 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw

(druk nr 256)

I. Cel i przedmiot ustawy

Uchwalona przez Sejm ustawa o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw ma na celu zmianę sposobu organizacji wspólnej obsługi ekonomiczno-administracyjnej i organizacyjnej placówek opiekuńczo-wychowawczych, a także dokonanie zmian w zakresie łączenia zróżnicowanych jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego. Jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy podyktowane jest to obawą występowania w przyszłości negatywnych zjawisk zagrażających charakterowi placówek opiekuńczo-wychowawczych, a tym samym zagrażających bezpieczeństwu przebywających tam dzieci oraz zjawisk mających negatywny wpływ na funkcjonowanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Ustawa wprowadza zasadę, że w każdym przypadku zapewnienia wspólnej obsługi placówek wsparcia dziennego placówką kieruje kierownik podmiotu, który zapewnia tę obsługę, przy pomocy wyznaczonego w poszczególnych placówkach wsparcia dziennego wychowawcy (art. 1 pkt 1).

Analogiczna zmiana dotyczy placówek opiekuńczo-wychowawczych (art. 1 pkt 3).

Przepis dotyczący możliwości łączenia prowadzonych przez powiat albo samorząd województwa form instytucjonalnej pieczy zastępczej z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej nie będzie miał zastosowania do placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego (art. 1 pkt 2).

ul. Wiejska 6, 00-902 Warszawa, tel. . 22 694-95-34, fax 22 694-91-06, e-mail: Aldona.Figura@senat.gov.pl

Wykluczono możliwość umiejscowienia placówek opiekuńczo-wychowawczych na jednej nieruchomości gruntowej oraz w jednym budynku z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, jednostkami organizacyjnymi systemu oświaty, ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, podmiotami leczniczymi, jednostkami organizacyjnymi wymiaru sprawiedliwości, zakładem aktywności zawodowej czy izbą wytrzeźwień (art. 1 pkt 4).

Analogicznie wprowadzono ograniczenia w możliwości usytuowania w jednym budynku jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z placówką zapewniająca całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz jednostkami organizacyjnymi innych systemów (art. 2 pkt 4).

Możliwe będzie łączenie określonych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Na poziomie gminy będzie można połączyć ośrodek pomocy społecznej z ośrodkiem wsparcia, z wyłączeniem ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, jak również dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku z ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla osób starszych (art. 2 pkt 1). Zaproponowano również rozwiązanie zgodnie z którym, powiat będzie mógł łączyć powiatowe centrum pomocy rodzinie z ośrodkiem interwencji kryzysowej (art. 2 pkt 2).

Ustawa zmienia przepisy przejściowe art. 48 ust. 6 i 7 ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw tak aby centra administracyjne do obsługi placówek wsparcia dziennego oraz placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonujące przed dniem 1 stycznia 2016 r., tj. przed dniem wejścia w życie ustawy zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw mogły działać nadal na podstawie przepisów obowiązujących przed tą datą, a nie tylko przez okres 12 miesięcy jak to wynika z tej ustawy.

Na dostosowanie jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej do wprowadzanych ustawą zmian samorządy będą miały czas do 31 grudnia 2019 r. Taki sam czas przewidziano na dostosowanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (art. 4 i 5).

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa została uchwalona przez Sejm w dniu 22 lipca 2016 r. Ustawa stanowiła przedłożenie poselskie (druk sejmowy nr 679). Prace nad ustawą prowadziła Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, w tym podkomisja stała do spraw rodziny (druk sejmowy nr 739). Komisja dokonała zmian w projekcie ustawy. Zrezygnowano z zaproponowanych w projekcie zmian dotyczących zasad funkcjonowania placówek wsparcia dziennego oraz dopracowano projekt ustawy pod względem legislacyjnym. Jednocześnie w sprawozdaniu Komisji przedstawione zostały wnioski mniejszości. Wnioski dotyczyły zawężenia przepisu wykluczającego wspólne zajmowanie nieruchomości gruntowej oraz budynku przez placówki opiekuńczo-wychowawcze z innymi typami placówek oraz wprowadzenia przepisów przejściowych .

W drugi czytaniu zgłoszono poprawkę zawężającą przepis wykluczający wspólne zajmowanie nieruchomości gruntowej oraz budynku przez placówki opiekuńczo-wychowawcze z innymi typami placówek (druk sejmowy nr 739-A).Sejm proponowaną poprawkę odrzucił.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zasadniczych zastrzeżeń legislacyjnych, niemniej w art. 1 w pkt 4, w art. 106 w ust. 3a ustawodawca posłużył się techniką zastrzeżenia do jednostki redakcyjnej tego samego przepisu ustawy. Zasady techniki prawodawczej dotyczące systematyki aktu, w tym wzajemnej relacji pomiędzy przepisami ogólnymi i szczegółowymi wskazują, iż przepis formułujący wyjątki lub uściślenia zamieszcza się bezpośrednio po danym przepisie szczegółowym (§ 23 ust. 3). Zasady techniki prawodawczej nie zalecają w takim przypadku stosowania formuły „z zastrzeżeniem”.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 4, w ust. 3a we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyrazy „, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3,”.

Aldona Figura
Starszy legislator